

NORSKE LANDSKAPSARKITEKTERS FORENING

MEDLEM AV INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS IFLA
MEDLEM AV EUROPEAN FOUNDATION FOR LANDSCAPE ARCHITECTURE EFLA

Josefines gate 34, 0351 Oslo
Tlf 23 33 24 60
Faks 23 33 24 70
post@landskapsarkitektur.no
www.landskapsarkitektur.no
NO 975 506 533

Oslo, 6.9.2007

Olje- og energidepartementet
Pb. 8148 Dep.
0033 Oslo

postmottak@oed.dep.no
ba@oed.dep.no

Høringsutkast: Veileder for utarbeidelse av regionale planer for vindkraft

Norske Landskapsarkitekters forening (NLA) takker for oversendelse av ovennevnte høringsutkast. Herved følger foreningens høringsuttalelse.

NLA er en yrkesorganisasjon som bygger på personlig medlemskap. Foreningen har ca 600 medlemmer med femårig landskapsarkitektutdanning på masternivå. Store inngrep i landskapet har vært et viktig arbeidsfelt for faget de siste 30 årene, og våre medlemmer besitter en høy faglig kompetanse på dette feltet.

NLA ser positivt på arbeidet med å utvikle alternative og miljøvennlige energiformer. Vindkraft er et av alternativene. Anleggene er svært arealkrevende og består i tillegg til vindmøllene av atkomstveier, servicebygg og overføringsledninger. Vindkraftanlegg reiser store og viktige samfunnsmessige spørsmål vedrørende lokal, regional og nasjonal innvirkning på bla. naturmiljø, kulturmiljø, friluftsliv og nærmiljø i tillegg til de landskapsmessige konsekvensene. Landskapstemaet har et nært grensesnitt til de nevnte tema når det gjelder opplevelseskvaliteter.

NLA har tidligere uttalt seg til "Forslag til retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg", datert 23.12.06. Denne uttalelsen legges ved, da mange av momentene vi da trakk frem fortsatt gjelder. Foreningen ser positivt på en videreutvikling og detaljering av retningslinjene, og mener at det er viktig med en tematisering og systematisering som løfter diskusjonen omkring utbyggingsprosjektene fra et prosjektnivå til et overordnet nivå. Dette er nødvendig for arealkrevende prosjekter av denne typen.

"Veileder for regionale planer for vindkraft" peker på følgende viktige momenter:

Utarbeidelse av planprogram for alle regionale planer for vindkraft. Veilederen gir retningslinjer for en lik tilnærming til utarbeidelse av planprogram i fylkene, og hva det bør inneholde. Planprogram for en konsekvensutredning vil kunne utarbeides på et mer detaljert nivå senere i planleggingsprosessen. De to nivåene bør sikre en grundig vurdering av planene.

Gjennomgang av eksisterende kunnskapsgrunnlag vil gi anledning til ytterligere kartlegging og verifisering av landskap, og kunnskapsgrunnlaget utvides. I dette arbeidet bør landskapsarkitektkompetanse trekkes inn.

Det er positivt at fylkene oppfordres til å samarbeide om regionale planer. Bruk av felles metodikk er viktig.

Som NLA har påpekt i tidligere uttalelse, vises det også i dette høringsutkastet til dokumenter som inneholder landskapsregistreringer (for eksempel NIJOS). Dokumentene er viktige grunnlag for å gå videre med en analyse. De er imidlertid ikke i seg selv en metode for sortering av landskap.

Det er svært positivt at det typiske eller representative landskapet i fylket trekkes frem, og ikke kun de vernede og spektakulære landskapene av regional og nasjonal verdi. Dette er i tråd med intensjonene i den europeiske landskapskonvensjonen.

Det er også positivt at det fokuseres på helheten i landskapet, der mange elementer inngår, og at det er grenseopp ganger mot andre tema, som spesielt kulturmiljø, friluftsliv og reiseliv.

Kriterier for verdi i tabell 1 trenger å utdypes videre. Vi kjenner til at landskapsarkitekter har arbeidet med verdisetting av landskap, dog uten at man har kommet frem til en "fasit". Både Nordisk Ministerråd og Statens vegvesen, i Håndbok 140, har utarbeidet kriterier. Det bør arbeides videre med verdisetting av landskap.

Sumvirkningen er relevant for landskapsvurderingen av vindkraftanlegg. Foreningen støtter at metoder for å vurdere sumvirkning videreutvikles. Også her bør landskapsarkitektkompetanse trekkes inn.

NLA mener "Veileder for regionale planer for vindkraft" er et viktig bidrag i det videre arbeidet med lokalisering og utforming av vindkraftanlegg. Foreningen vil også oppfordre til at allerede utbygde parker evalueres. Kunnskap som høstes fra slik evaluering vil være verdifull for det videre arbeidet.

NLA bidrar gjerne i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

sign
Anne Bertine Fagerheim
President NLA

sign
Nina Astrid Rieck
Landskapsarkitekt MNLA

Vedlegg:

NLA høringsuttalelse til "Forslag til retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg", datert 23.12.06.

NORSKE LANDSKAPSARKITEKTERS FORENING

MEDLEM AV INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS
MEDLEM AV EUROPEAN FOUNDATION FOR LANDSCAPE ARCHITECTURE

IFLA
EFLA

Josefines gate 34, 0351 Oslo
Tlf 23 33 24 60
Faks 23 33 24 70
post@landskapsarkitektur.no
www.landskapsarkitektur.no
NO 975 506 533

Miljøverndepartementet
Avdeling for regional planlegging
v/Stig Roar Husby
Postboks 8013 Døp

0030 OSLO

Bergen, 23.12.2006

Forslag til retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg. Uttale til høringsutkast.

Norske Landskapsarkitekters forening er en yrkesorganisasjon som bygger på personlig medlemskap. Foreningen har vel 500 medlemmer med 5-årig landskapsarkitektutdanning på masternivå. Store inngrep i landskap har vært et viktig arbeidsfelt for faget de siste 30 årene, og våre medlemmer besitter en høy kompetanse på dette temaet.

NLA ser positivt på arbeidet med å utvikle alternative og miljøvennlige energiformer. Vindkraftanlegg er et av alternativene som nå er under oppseiling i Norge. Anleggene er imidlertid svært arealkrevende, ettersom de består av både vindmøller, servicebygg, overføringsledninger og veiatkomst til anleggene og mellom møllene. Vindkraftanleggene reiser store og viktige samfunnsmessige spørsmål vedr. lokal innvirkning på naturmiljø, kulturmiljø, lokalmiljø, friluftsliv og reiseliv, i tillegg til de store utfordringene anleggene har landskapsmessig.

NLA opplever at det i samfunnet generelt er stor etterspørsel etter retningslinjer for vindkraftanlegg, som kan bidra til at lokalisering og utbygging skjer etter helhetlige og langsiktige vurderinger. Tematisering og systematisering av vindkraftprosjekter i overordnet planlegging løfter diskusjonen opp fra prosjektnivå, som er nødvendig for arealkrevende prosjekter av denne typen. Det er derfor svært viktig at det utarbeides et tilfredsstillende analyseverktøy til å dokumentere de samlede konsekvenser for etablering av vindkraftanlegg vs områdene de plasseres i.

Som det står i høringsutkastet: "bør regionale planer for vindkraft fokusere på å kartlegge og karakterisere områders konfliktpotensial uten å omfatte en vurdering av enkeltprosjekter". En objektiv og systematisk kartlegging og verdivurdering av landskap etter gitte kriterier, vil kunne gi et godt og likeverdig beslutningsgrunnlag i den videre planprosessen. Kriteriene er imidlertid ikke utarbeidet.

NLA forstår det slik at det skal lages en veileder for "utarbeidelse av regionale vindkraftplaner" i regi av NVE, RA, DN og Reindriftsforvaltningen. NLA anbefaler at det i dette arbeidet blir trukket inn landskapsarkitektkompetanse, og forutsetter at dette arbeidet

innbefatter utvikling og valg av kriterier. NLA anser kriterier for utvelgelse av "ja og nei områder" for vindkraft som helt essensielt i dette arbeidet. Det er spesielt på dette området vi mener det må utvikles egnede verktøy; hva som skal legges til grunn for å velge ut landskap med stor opplevelsesverdi, symbolverdi eller landskap som er sjeldne eller særpregede. Dersom et område ikke er vernet, har status som verdifullt kulturlandskap eller står på listen til UNESCO, finnes det i dag ikke en nasjonal oversikt over landskap med lokal, regional eller nasjonal verdi etter det NLA kjenner til. Det er også fylkesvise forskjeller på hva som er utarbeidet av materiale, og det som foreligger er neppe laget over samme mal. Et eksempel er Rogaland, som har utarbeidet en oversikt over sine verdifulle landskap uten at områdene på noen måte er sikret. NLA vil sterkt anbefale at det i arbeidet med regionale-/fylkesplaner trekkes inn landskapsarkitektkompetanse.

I høringsutkastet er det i pkt. 3.3 under "landskap/svært stort konfliktpotensial" listet opp dokumenter som inneholder landskapsregistreringer. Dokumentene er viktige grunnlag for å gå videre med en analyse. De er imidlertid ikke i seg selv en analyse av landskapet. NLA mener det er viktig å skille mellom registrering/kartlegging og analyse. Oppstillingen under punktet er generell og ikke utfyllende og operativ. For å komme frem til områder med stort konfliktpotensial er det behov for en mer utførlig liste. Her savnes en metode for sortering av landskap.

I arbeidet med konsekvensutredninger for vindkraftanlegg må den samlede vurderingen av anlegget sees opp mot evt. øvrige anlegg i området. Regionale planer bør være et tjenelig hjelpemiddel slik at man på forhånd får vurdert området i en større landskapsmessig sammenheng.

NLA mener det er viktig å evaluere de vindkraftanleggene som allerede er bygget i Norge i dag, før man konkluderer med nye retningslinjer for fremtidige vindkraftanlegg. Erfaringer fra andre europeiske land er ikke alltid overførbare til Norge. De norske lokalitetene som hittil har vært vurdert som mest interessante for vindkraftutbygging, er landskapsmessig svært spesielle og sårbare.

NLA vil på bakgrunn av dette tilrå at det fra sentralt hold – i tillegg til det positive arbeidet som nå gjøres-motiveres til videre utvikling og realisering av vindkraftutbygging til havs, slik at sårbare kystlandskap ikke påføres irreversible tekniske inngrep i for stort omfang.

På vegne av våre medlemmer ser NLA frem til å bidra i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Ingfrid Haukeland
President NLA

sign
Nina Astrid Rieck
Landskapsarkitekt MNLA